

 <p>dr. Lichtenstein András tanársegéd SZTE ÁJTK Bűnügyi Tudományok Intézete</p>	<p>Témavázlatok és jogesetek a Büntető eljárásjog II. gyakorlathoz</p> <p>Az elsőfokú bírósági tárgyalás menete</p>	Olvasólecke:	
			3 oldal
			6 perc
		Kapcsolódó videólecke:	
			9 perc

I. Összefoglaló

A bíróság akkor tart tárgyalást, ha a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására bizonyítást vesznek fel. [Be. 425. § (1) bek.]

Az elsőfokú bírósági tárgyalás első lépése a *tárgyalás megnyitása*, amelynek célja annak a megállapítása, hogy a tárgyalás megtartásának feltételei fennállnak-e vagy sem. Amennyiben a tárgyalás megtartásának nincs akadálya, a bíróság *a tárgyalást megkezdi*. Ez az ügy érdemi tárgyalásába bocsátkozást jelenti, amelynek középpontjában a bizonyítási eljárás áll. Elsőként a bíróság felhívására az ügyész ismertetheti a vád lényegét, majd a jelenlévő sértett nyilatkozhat a polgári jogi igényéről. [Be. 514-517. §]

A *tárgyalás folytonossága* érdekében a bíróságnak arra kell törekednie, hogy a megkezdett tárgyalást lehetőség szerint az ügy befejezésig ne szakítsa meg. Kivételesen, ha az ügy terjedelme miatt vagy egyéb okból szükséges, az egyesbíró vagy a tanács elnöke a megkezdett tárgyalást legfeljebb nyolc napra félbeszakíthatja, a bíróság pedig - bizonyítás céljából, vagy más fontos okból - a tárgyalást elnapolhatja. [Be. 518. § (1) bek.]

A *bizonyítási eljárás* főszabály szerint kötelezően a *vádlott kihallgatásával* kezdődik. Ez alól kivétel, ha a vádlott az előkészítő ülésen vallomást tett: a kihallgatása ez esetben mellőzhető. [Be. 522. § (1) bek.] A bizonyítás felvételének sorrendjével kapcsolatban ajánlás jellegű szabály, hogy az ügyészség által indítványozott bizonyítás rendszerint megelőzi a vádlott és a védő által indítványozott bizonyítás lefolytatását [Be. 519. § (3) bek.]; továbbá az, hogy a *tanúk* közül rendszerint a sértettet kell elsőként *kihallgatni*. [Be. 526. § (1) bek.] A bizonyítási eljárás keretében sor kerülhet továbbá *szakértő meghallgatására*; az írásban előterjesztett *szakvélemény*, valamint az *iratok lényegének ismertetésére* vagy felolvasására; eljárási cselekményről készült *felvétel bemutatására*; illetve *bírói szemlére* is.

Ha a bizonyítás tárgyaláson nem végezhető el vagy rendkívüli nehézségbe ütközik, a bizonyítás felvételére lehetőség van a tárgyaláson kívül is, *kiküldött bíró* vagy *megkeresett bíróság*

útján. [Be. 534. §] A bizonyítási eljárás lefolytatása után, ha bizonyítási indítványt nem tettek, vagy azt a bíróság elutasította, az egyesbíró vagy a tanács elnöke a *bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánítja*, és felhívja a jogosultakat a *perbeszédnek és a felszólalások* megtartására. [Be. 540. §] Ezeket követően, ha a bizonyítási eljárás újra megnyitására nincs szükség [Be. 547. §], a bíróság az *ügydöntő határozat meghozatala* céljából tanácsülésre visszavonul és meghozza döntését. [Be. 549. §]

A bíróság az ügydöntő határozatának rendelkező részét az egyesbíró vagy a tanács elnöke állva olvassa fel (és a jelenlévők is állva hallgatják meg), majd szóban ismerteti az indokolás lényegét. A *kihirdetés* után az egyesbíró vagy a tanács elnöke *kézbesíti* az ügydöntő határozat rendelkező részét a jelen lévő fellebbezésre jogosultaknak. [Be. 549. §] Végül a jelenlévő jogorvoslatra jogosultak a törvényben meghatározott sorrendben bejelenthetik a fellebbezésüket. [Be. 551. §] A *jogorvoslati nyilatkozatok* megtétele, valamint a kényszerintézkedésről szóló határozat meghozatala után az egyesbíró vagy a tanács elnöke a *tárgyalást berekeszti*. [Be. 553. §]

II. A tárgyalás menetének vázlata

1. A tárgyalás megnyitása [Be. 514-516. §]
2. A tárgyalás megkezdése [Be. 517. §]
3. Bizonyítás [Be. 519-540. §]
4. Vád módosítása, vád ejtése [Be. 538-539. §]
5. A bizonyítási eljárás befejezése [Be. 540. §]
6. Perbeszédnek, felszólalások, utolsó szó joga [Be. 541-546. §]
7. A bizonyítási eljárás újra megnyitása [Be. 547. §]
8. Határozathozatal, határozat kihirdetése [Be. 549-550. §]
9. A jogorvoslati nyilatkozatok [Be. 551. §]
10. Határozat kényszerintézkedésről [Be. 552. §]
11. A tárgyalás berekesztése [Be. 553. §]

III. Ellenőrző kérdések

1. Mit jelent a tárgyalás megnyitása és a tárgyalás megkezdése?
2. Ismertesse a tárgyalás folytonosságára vonatkozó szabályokat (főszabály, kivételek)!
3. Milyen kötelező, illetve ajánlás jellegű szabályt tartalmaz a Be. a bizonyítás felvételének sorrendjével kapcsolatban?
4. Hogyan alakul a perbeszédnek, felszólalások sorrendje? Ki és milyen körben jogosult felszólalni?
5. Hogyan alakul a határozat kihirdetésének menete?
6. Kik és milyen sorrendben jogosultak jogorvoslati nyilatkozatot tenni!

IV. Kapcsolódó szakirodalom

- BELOVICS ERVIN – ERDEI ÁRPÁD (szerk.): *A büntetőeljárás törvény magyarázata*. HVG Orac, Budapest, 2017.
- BELOVICS ERVIN – TÓTH MIHÁLY: *A büntetőeljárás törvény magyarázata*. HVG Orac, Budapest, 2020.
- POLT PÉTER (szerk.): *Kommentár a büntetőeljárás törvényhez*. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.
- BELEGI JÓZSEF (szerk.): *Büntetőeljárásjog I-II. – Kommentár a gyakorlat számára*. HVG Orac, Budapest, 2018.

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.